

Előfizetési díj
egy hónapra
180.000.— pengő

SZENTESI LAP

Keretes- és apró-
hirdetések ársza-
bás szerint. :-:

SZOCIÁLDEMOKRATA UJSÁG

Megjelenik csütörtökön és
vasárnap a reggeli órákban.

Felelős szerkesztő: SIMA LÁSZLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Szent Imre herceg-utca 1 sz.

Kilencvennyolc esztendő

messzeségből tekintünk vissza 1848 március 15-ére. Ez a nap az ezeresztendő magyar történelem egyik legsajátságosabb, talán azt mondhatjuk egyedülálló napja, amely csupán derű, fény, sugárzás, lelkesedés, mámor és eredmény. Nincs még egy nap a magyar történelemben, amelyhez könny csak annyiban fűződik, hogy azt a könnyet öröm esordította ki. Közel száz esztendő óta tekint erre a napra vissza a magyar nép, igaz, hogy föltagások szerint más és más szint és értelmet tulajdonítanak neki, pedig ez a nap nem volt más, mint a szabadságvágyó pesti nép vágyának a kirobbanása és szabadságot kívánó akaratának tettekre váltása. 1848 március 15-ike egy napos forradalom volt, amely diadalt aratott, amit akart, megvalósította.

A múlt idők sok sallangot fűztek 1848 március 15-éhez és sokféleképpen magyarázták a történéseket. Nézzük csupán annak március 15-ét, ami valóban volt és méltassuk ezt a nagy napot ezen a kilencvennyolcadik évfordulón a maga értelme szerint.

A francia forradalom szabadságszemléi és híres jelszava, Szabadság, Egyenlőség, Testvériség megmozdította a lelkeket szerte a világon s ennek a gondolatnak Martinovics apát és társait vértanúi voltak Magyarországon. Nagy szellemek harcoltak a régi világ lebontásáért, de a megcsontosodott reakció erősebb volt Európában, mint valaha. Magyarországon, ahol Metternich diktálta az önkényuralmat, az alkotmányosságba öltöztetett zsarnokság hazájában, a szabadabb szó és szabadabb hangú irás azonnal a börtönt jelentette. Kossuth, báró Wesselényi, Lovassy László és a többiek mind megjárta a politikai foglyok börtöneit, de amint hogy az eszméket sohasem lehet börtönnel és akasztófalval megfojtani, Magyarországon el kellett következni a nagy fordulónak. Csupán az volt az ország, mikor 1847 novemberében összeült az országgyűlés, csak gyűjtőszikra kellett, hogy kilobbanjon minden, hogy akaratokká váljanak a vágyak. S mikor 1848 februárjában a párisi forradalom elsöpörte Lajos Fülöp király trónját, amikor március 13-án kitört a bécsi forradalom, nem maradhatott el Petőfi és társainak pesti forradalma sem.

Szabadság. Egyenlőség. Testvériség: ez a hármas így volt a jelszó és két azonnal érvényesíthető követelés diktálta a forradalom cselekvését. A cenzura eltörlése, a politikai foglyok kiszabadítása. A cenzurát eltörlte a nép. Felszabadította a sajtót. A politikai foglyok börtönének ajtaját ugyancsak a nép nyitotta ki. Ez történt 1848 március 15-én Pesten. Előbb néhány lázasan lelkesedő ifjú szónokolt és szavaló szavaló havas-ésben s a néhány emberből egy óra alatt óriási tömeg lett. Forradalmi tömeg, amely akart és cselekedett.

Bámúlattal és hódolattal kell visszatekintnünk a márciusi ifjúságra, amely nemcsak érezte, nemcsak lelkesedett érte, de pillanatok alatt meg is valósította a szólás- és sajtószabadságát és mert éppen ezt valósította meg, ki is vette a börtönből azokat, akiket a szókimondás és az igazság megírása miatt börtönöztek be. Én nem tudok másképpen tekinteni 1848 március 15-ére csak ezeknek a meg gondolásával. Március 15. szabadság napja. Méltán írja Petőfi

ezt a napot dicsőítő versében, hogy a magyar történet Muzsájának vésője sokáig nyugodott, de ezt az egy napot azonnal véssé fel örök emlékeztül.

Közel száz év alatt sok ezer esemény folyt le a magyar földön, az 1848-as vívmányokat legázolhatta a hatalom szuronverdeje, a legalkotmányosabb zsarnokság idején hiába volt minden jóérzésű magyar minden küzdelme a szabadságjogokért, hiába jött 1918 őszirózsás forradalma, min-

dent összetört a reakció, csak most hisszük, csak most mondjuk bátran és meggyőződéssel, hogy az 1848-as eszmék megvalósultak, hogy a magyar népköztársaság kikiáltása után ott vagyunk végre a demokrácia útján és 1848 három lobogóját ki tudjuk végre tűzni a Jobb, Munka és Kenyér hármas bástyájára és meg fog valósulni a testi, szellemi és anyagi függetlenség által a szociális Magyarország, a szabadság, a béke és jólét országa. *Sima László.*

Marosán György elvtárs beszéde

a vármegyei kongresszus vasárnap délutáni ülésén

A Szociáldemokrata Párt vasárnap kongresszusának vasárnap délután is volt egy nagy eseménye, amennyiben Marosán György elvtárs körünkbe érkezett és a kongresszus vasárnap délutáni gyűlésén nagy jelentőségű beszédet mondott. Marosán elvtárs szentesi megjelenése és Szentesen mondott beszéde kiemeli Szentésnek országos szempontból való fontos jelentőségét. Marosán elvtársunk beszédét az alábbiakban adjuk:

Nem tartozom bele a programba. Most érkeztem Makról. Turi elvtárral együtt Csanád megyében is kiürítettük a keserű poharat.

Megpróbálom az elvtársaknak történelmi távlatban elmondani, milyen nehéz ma egy mozgalmat tovább vinni s nekünk szocialistáknak is történelmi szempontból megállni a helyünket. Meggyőződéseim, hogy soha ilyen és ennyi megpróbáltatáson keresztül senki nem ment, mint mi. Ez ugylátszik kötelező számunk-

ra. Jól tudtuk, Magyarország nem olyan szituációba kerül, hogy a problémák megoldása könnyű lesz. Nem tartozom a legjobb nevelésű emberek fajtájához, megszabadulok így a gátlásoktól és megmondom a véleményemet. Általános szokás, hogy az emberek úgy beszélnek, hogy dolgait el akarják. Nem mellé, hanem belé kell beszélni.

Kedden Budapesten a Jugoszláv—Magyar Közművelődési Társaság hangversenyt rendez. A rendezőség sokat vitázott, hogy legalább egy minisztert kérjenek fel szónoknak. A Szociáldemokrata Párt képviselői ajánlották, hogy küldjék a Marosánt. Hosszas vitázás után úgy állapodtak meg, hogy oda állítják még mellém Kővágó polgármestert is. Viaskodik bennem a politikus és az, hogy udvarias is legyek. Azonban mégis elhatároztam, hogy nem leszek jól nevelt de előző estém 3 magyar nemes ember társaságában fogom eltolteni: Petőfi, Ady és József Attila.

Még ha vér serken is...

Turi elvtárral együtt voltunk most Csanádban. Sajnos nem volt, aki azt mondta volna, hogy a feltétlenül megvannak az együttműködésnek. Mi vertük az asztalt, azt mondtuk, ha a fejük tetején állnak is, nem tűrünk ilyen dolgokat, mert ez nem Magyarország ügye, ez nem Európa ügye, ez a magyar szabadságnak, ez az európai szabadságnak az ügye, mert csibészekkel, csirkefogókkal nem lehet együttműködni. Mi nagyon kemény igazságokat mondtunk: az elvtársak minden disznóság sem fogja

a két munkáspárt együttműködését megszakítani, még akkor sem, ha vér serken az együttműködés során, mert történelmi multja kötelezi pártunkat, hogy az együttműködés során nem kezdeményező, de végrehajtó szerepet töltsön be. A szociális együttműködés nem magánügye Marosán-nak, vagy másnak, vagy magánügye Csongrádnak, vagy Szentesnek, ami itt történik Magyarországon, azt egész Európában nézik, vizsgálják, figyelik, hogy mennyi bennünk az államvezetési és kezdeményezési készség.

Egyedül a Szociáldemokrata Párt hivatott...

Azt, amit egy Ausztriából visszatért munkástagnak mondott el, engedjék meg, hogy elmeséljem: azt mondta, hogy a magyar szocialista pártnak egy rőneszan-za kezdődik, most minket fog nézni Európa, hogy hogyan fogjuk összeegyeztetni még sokszor a lehetetlent is. Azt mondatnám, hogy Londonban, Stockholmban és más világárookban min-

denki úgy néz Budapestre, vajjon sikerül e a nagy kísérlet, nem az elveket összeegyeztetni, hanem a gyakorlati módszereket közel lehet-e hozni egymáshoz, vagy kezdődik nemcsak Magyarországon, de Európa számára a politikai kalandorok által megindított új gazdasági és politikai katasztrófa és nincs kivétel ut. Bebizonyítjuk-e, hogy nem tudunk sem

egy országot vezetni, sem egy új Magyarországot alapítani. Most folyik a kísérlet, amely a világ érdeklődésének középpontjában áll. Nemcsak önbizalom kérdése, nemcsak fegyelmesség kérdése. Tudni kell azt, hogy ugy születik meg egy új világ, a történelmi események sodrában, mint a gyermek: szennyel, vérrrel, piszokkal, de él, erőre kap és mindig erősödik. Nagyon nehéz ma már az elvadult állapóok mellett beszélni, de akkor is élet-halálra megy a játék. Két alternatíva elé szoktam magamat állítani. Ha politikailag határozom meg, hogy áll a Kisgazda Párt és hogy áll a Kommunista Párt és nekem választani kell egy új világot képviselve, akkor így meghatározva azt kell mondanom: — mivel az egyik a kapitalista világnézetet állítja fel, a másik pedig egy neveletlen, de egy másik világ, ami éppen az ellentéte ennek, a választást szociális demokratikus eszközökkel vállalom és tudom megvalósíthatónak. Amikor választásra kerül sor, ezt a csavargót megantánam tisztességre, a másikat pedig soha és a másikkal le kell számolnunk. Tudnunk kell, hogy egyedül a szociáldemokrata párt az, amely erre hivatott és erre elég erősnek bizonyul. — A francia forradalom ékes bizonyítéka annak, hogyha nem mentek el a királyok, hát kiirtották őket, mert csak így lehet egy új eszmét megvalósítani. A forradalmi eseményekben nagyon csúnya események történtek, de illik megtanulni. Petőfi mondta: mindennapi olvasmányom volt a francia forradalom története.

Urak és papok a tuisó oldalon kártyáznak

Nagyon ügyesen folyik a politikai játék. A nemzetgyűlés legutóbbi ülésén szó volt arról, hogy a Kisgazda Párt jobboldali szárnyát le kellene szakítani. Politikailag az egyiket kell legyőzni először s akkor kell fegyvertársat keresni. A Kisgazda Párt nem intézheti ezt, csak mi. — Mi nem akarjuk kivégezni, mi össze akarjuk egyeztetni a dolgokat. —

Egy vidéki városban népitélet volt, kiszórtak egy csomó embert, de csak egy emberről szólt az ének, a szociáldemokrata polgármesterről. Úgy éreztük magunkat, mintha egy halálosan éles borotva szaladt volna belénk, kiszédültünk a folyosóra. Nagyon üres volt a játék a nyilvánosság előtt, hogy ezt a két erőt elválasszák egymástól. Sokkal nagyobb dolog az, hogy a 25 éves ellenforradalmi Magyarországnak ezektől a tehertételeitől nem tudunk megszabadulni, mi még nem számoltunk le minden erővel. Még egy évvel ezelőtt ki merete volna kinyitni a száját, mert nem tudták, hogy mi lesz, sokan csak akkor látták meg

bennünket, amikor már látszott, hogy az egyetlen párt vagyunk, amely a történelmi hagyomány nyomán életet jelent ebben az országban. Ezek az urak, a papok a tulsó oldalon határozottan kártyáznak. Nincs kormányválság, nincs koalíció. Révai elvtárs azt mondotta, hogy ezt a papot ők hozták s ez a papság fejeire nőt. Erről a politikáról a jövő beszélni fog. Én nem azt mondom, ami holnap lesz, vagy holnapután, de 5 év múlva odaállhatunk-e a világ nyilvánosságára, hogy 5 esztendővel ezelőtt mit végeztünk. Ne vessezze ezt senkise a szemünkre, soha nem fogjuk tudni bebizonyítani, hogy jó magyarok vagyunk.

Az igazságot kell életre hívni

Kezünkben az ország sorsa, ha valaki egy félperccel előbb áll elő, elronthatja az egész magyar ujjaépítést. Egy évig nem hordtam magammal fegyvert, mert az volt az elvem, hogy szálljunk szembe a pusztá igazsággal és rosszakarral szemben is. Az igazságot kell életre vinni mindenek felett. Nekünk még ezért be fogják verni a fejünket, mint a közmondás is mondja. Úgy dolgozzanak elvtársak és olyan felelősséggel dolgozzanak, hogy 50 év múlva azt írják a történelemben, hogy le tudták győzni a mai helyzetet.

A háború után, annak befejezése előtt emlegették, hogy mi lesz az a nagyon aktuális három kérdés, amely felszínre kerül: a nacionalizmus, antiszemitizmus és az illuzionizmus. Ez az a három.

A nacionalizmussal kapcsolatban

Kéthly Annának ki kell menni Londonba

Ebben az országban mindenki feketézik, de mindenki arról beszél, hogy tolvajlás folyik, — ezt a háborút elvesztettük, terheit és követelményeit viselnünk kell, viszont valakin el kell vernünk a port, a zsidókat még mindig megverhetjük. Nem véletlen az, hogy Ózdon a tüntetők 16 üzletet fosztottak ki és az mind a 16 zsidó üzlet volt. Kell-e ezt politikailag magyarázni? A baj nem ez, a magyar nép számára most jön a baj. A zsidók el fognak menni ebből az országból. — Igazuk van. — De a hír kimegy, Londonban és Washingtonban beszélni fognak róla. — A magyarok fasiszták voltak, Hitler-csatlósok voltak, most is folytatnak nemkívánatos dolgokat és most Magyarországnak hozzunk igazságos békét. És van egy párt Magyarországon, a Szociáldemokrata Párt, akinek Magyarország szennyest ki kell mosni. Valakinek tartani kell mindezt a há-

El vagyunk készülve a legrosszabb dolgokra

A harmadik az illuzionizmus kérdése. El vagyunk készülve a béketárgyalásokon a legrosszabb dolgokra. Mindenki illuziókban ringatja magát. Vissza kell kapni mindent,

Ma mindenki feketézik

Ma minden normálisan gondolkozó ember elmege feketézni, mi

el kell mondanom, hogy úgy vélekedik az ország nagy többsége, hogy szinte meg van sértve, hogy ezt a háborút elvesztettük s talán úgy gondolkodik, hogy még ezután megnyerhetjük, mit gondolnak elvtársaink, hogyan vélekednek erről Londonban és Washingtonban, lebecsülik az orosz diplomáciát, az angol diplomáciát. Az egész országban úgy vélekednek „bűdös oiah” „ronda tót” s nem gondolnak arra, hogy ez visszhangot kelt az európai államokban is.

Az antiszemitizmussal kapcsolatban azt mondják az udvariasságosok, ha erről beszélnek igaztja a kedélyeket. — Itt úgy áll a helyzet, hogy Magyarországról kivitték 600.000 zsidót s visszajött 200.000. Olyan antiszemitizmus sohasem volt, mint most.

tát, erre jó Kéthly Anna, akinek ki kell menni Londonba és ennek a nagyon bűnös országnak az érdekében szót emelni. Ha normális volna Kéthly, nem menne ki, de valakinek felelni kell a dolgokért. Az ilyen feladatra is csak egy nő, egy ilyen nő, mint Kéthly Anna képes, ki minden áldozatot meghoz nemzetéért, mint anya a gyermekéért. Azt, amit ezelőtt megtörténtek rem mi csináltuk, de csinálták és a mi rovásunkra van írva. Hogy milyen eredménye lesz, nem tudjuk. — Nem mi csináltuk az újdéki kegyetlenséget, de a mi számlánkra van írva, mert mindannyian tudtunk róla, csak a homokba dugtuk a fejünket. A Grassi és Zöldi tárgyalásait nem vitték a mikrofon elé, azonban így is eljutott a hírek külföldre. Azonban a Kéthly mégis kimegy, mert ő szocialista, hogy hozza Magyarországnak az igazságos békét. És meg fogja hozni.

mert demokratizmus van. Nekünk számolni kell azzal, hogy van nemzetiségi kérdés, itt nem csupán magyar ügyről van szó, itt nemzetközi ügyről van szó.

pedig futunk a buta emberek után és ki akarjuk nyitni a fejüket. Bu-

dapesten minden sarkon olyan feketezés folyik, olyan bőrze van, hogy egy-egy üzletet milliárdokat

és milliárdokat keresnek anélkül, hogy az árut valamelyik is látta volna.

A történelem nem szereti a normális embereket

Mi vagyunk azok, akik idealizmussal akarunk felépíteni egy országot. De a történelem sem szereti a normális embereket. Petőfi nem volt normális, mert itthagya a feleségét és fiát s ment elesni a szabadságért. Nem volt normális a Hortobágy poétája sem. József Attila sem, aki a meg nem értés és üldöztetés következtében vonat elé veti magát, de megmaradtak műveik, írásaik és figyelemzetnek bennünket. Jól készüljétek fel, mert ezen a csatán mindent meg lehet nyerni. Soha nem volt úgy még Magyarországon, hogy sikerült volna valami. Mi most szeretnénk a beteljesülést. Nagyon jól tudom, hogy nem magunknak állítunk országot, hanem a jövőönek. Ma egy országot akarunk nem felépíteni, hanem ujjaépíteni s azt nem kell külön mondanom, hogyan kell

felépíteni. Akik ezt a háborút keresztül éltek és kibírták, azok valamennyien idegileg és testileg tönkrementek, azonban fenntart és erőt ad az az élniakarás és a jobb jövő kiépítése, ami elhatározásunkhoz képest keresztül is fogunk vinni, ha belepusztulunk is, mert nem kell mondanom, hogy mi ebben a munkában talán tönkre is fogunk menni még jobban, de azt akarjuk, hogy gyermekeink jobb jövőt érjenek meg. Én, mint jövődöbéli apa, vagy már azóta apa, azt akarom, hogy mire gyermekem felnő, mondhasa, hogy apja elvégezte azt a feladatot, amely elé a követelmények állították. A gyermek elmondhatja, hogy talán az apja nem volt bölög, de a történelem fejezi be, hogy mi megfeleltünk a várakozásnak.

A háború most is folyik

Kétféle háború van, ami fronton és ami belül folyik. A háború most is folytatódik, most azonban a belső ellenség, a reakció ellen, a sötétség ellen,

a számöfölkéken, a gyárakban, ez is háború. Ezt a háborút és nehézséget vállalunk kell, mert keresztül szalad rajtunk a hullám és az ordások martaléka leszünk. Mi lenne most, ha például a földreformot most kellene megcsinálnunk. Most egészen bizonyosan képtelenek lennénk erre s amelyet most is allandóan piszkálnak és feszegetnek s ha a horthysták is visszajönnék, ők is meg fogják bolygatni.

Fel kell számolni a reakcióval

Ha itt a Tiszán-tulon ilyen bajok vannak, ahol a 70 éves politikai multra tekinthetünk vissza, mi lehet a Dunántul, hogy milyen eredményeket fogunk ott elérni. — Mi azt akarjuk, hogy a Tiszántul fátyla legyen és világítson. Fel kell számolni végleg a reakciókkal és fasisztákkal, belekalkulálva a csendőrséget és az akasztófát is, de belekalkulálva a csavargókat is a tulsó oldalon. Politikai és ezzel az erkölcsi morális értékkel utat mutassunk. Itt most meglehetősen felkavarták a problé-

mákat sok helyen durván, sok helyen finomabban. A történetírás feljegyzi és sem Szakasitsot, sem Szurdyt nem lehet belőle kihagyni, mert oda lesz írva a neve és le lesz számolva az erkölcsi és egyéni értéke, mert így nézett ki Magyarországon 1946-ban, mert így nézett ki ennek az országnak az európai családba való besorolása. Szörnyű nehéz a munka s aki erre nem vállalkozik, adja át a helyét annak, aki arra vállalkozik, csinálják úgy, mint a rendes szocialista szokott.

Mi mérgezést szenvedtünk

Mi fiatal korunkban megmérgezést szenvedtünk. Valaki adott a kezünkbe egy folyadékot, amelynek poharára az volt ráírva, hogy szocializmus. Hiába kínálnak Szakasitsnak vállalati igazgatóságot, vagy egyebet, mi megszállottjai vagyunk egy világszemléletnek. Ha lassan is, de észre fogják venni, hogy nekünk az a meggyőződésünk, hogy kevesebbet iszunk, kártyázunk, olyan világnézeti életet élünk, amelyet talán még a papok sem éltek soha. Ha nagyon fellelengős akarnék lenni, azt mondanám, hogy ezért sokan haltak meg.

Nem zsidókat, nem vezérkari főnököket kellett összefogni, hanem szocialistákat, a legveszedelmesebb

ellenfeleket. Mi közöttünk az a különbség, hogy amit mi cselekszünk és teszünk, amit alkotunk, azt oda akarjuk adni egy magyar nemzedéknek s ez biztosítja számunkra azt, hogy átadjuk helyünket egy hamisítatlan garnitúrának, aki nem fertőzött sem fasiszmustól, sem fél-fasiszmustól, azt akarjuk, ne szenvedjen tovább Magyarország. Számoljon mindenki azzal, hogy ennek a rendnek szabályai is vannak. Aki ide belépett, visszaut nincs, ne is akarjon senki visszamenni. Nem is demokratikus Magyarországról van itt szó, nekünk szocialista Európában egy szocialista Magyarországnak kell. És ezt mindenképpen meg fogjuk teremteni. (Zajos éljenzés, taps.)

Munkások!

Az összes szociáldemokrata párttagok

a pártháznál, Petőfi-u. 14. szám alatt gyülekezzenek.

A szakszervezeti tagjaink ugyanott gyülekeznek.

Elvtársak!

március 15-én reggel fél 9 órakor

Végrehajtó bizottság.

HIREK

Ma csütörtök március 14. kat. Matild, prot. Matild.

Vizállásjelentés: Tisza 10-én 548, 11-én 559, 12-én 560, 13-án 559. — Körös 10-én 561, 11-én 548, 12-én 530, 13-án 512. — Kurca 10-én 313, 11-én 318, 12-én 321, 13-án 323.

Hőmérséklet: 10-én + 3, 11-én - 2, 12-én + 3, 13-án + 1.

Várható időjárás: Elenkebb délkeleti szél. Délnyugaton felhőzet. Több helyen eső. A hőmérséklet alig változik.
1 pengő = 1720 adópengővel.

Lesz még tavasz

*Lesz még tavasz! azt sugja lelkem:
Jön az ebresztő kikelet,
Forr csókja miljó kebelben
Vágyat, reményt életre kelt.*

*Lesz még tavasz! remény valósul,
Sok ezredéves mult romba hull
S romok fölött új kikelet
Csókján két virágzó életet.*

*Lesz még tavasz! A bús nagy tömeg
Tán könytelen, tán véren át
Viszi előre zászlóját*

*S föl a porból a magas égnék
Minden ajkáról zúgva szárnnyal
Vijjgongó győzedelmi dal!*

Szegedi szállagőrtőn 1920. III. 15.
Sima László

Szakértői szemle Tulakurcán. A városépítési szaktanács a városfejlesztéssel kapcsolatban szakértő kiküldését kérte a Földtani Intézettől annak tanulmányozására és megállapítására, hogy a tulakurcai részek vízelvezetése miképpen történhetne meg. Egyrészt a már meglévő Munkástelep és Szedertelep házainak megmentése forog itt kérdésben, másrészt, amennyiben a falajviz leszállítása megoldható, abban az esetben a város további fejlesztése ezeken a területeken volna biztosítható.

Foilyk a cukorár befizetés a városházán. Mint ismeretes a cukorár befizetésére 10 napos haladékot kaptak az érdekeltek. A városházán szakadatlanul folyik a cukor árának befizetése s eddig körülbelül 1 milliórdot fizettek be az érdekeltek. Mint értesülünk a cukor bevagonozása legközelebb megtörténik s azután elszállítják, így az igényjogosultak nem sokára hozzájutnak az óhajtott eddességhez.

Megdrágul a diszpenzáció. Az igazságügyminiszter a házasság kihirdetése alól adott felmentések díját háromezer adópengőben állapította meg. Ha házassalándók hatósági bizonyítvánnyal igazolják szegénységüket a felmentés díjmentes.

Tüzifa megérkezett az Alföldi Parasztszövetkezethez. Utalványok átvehetők, további előjegyzéseket elfogad a központi iroda. József Attila (Sarkadi N. Antal) u. 23.

A Postahivatal közli: A mai naptól kezdve a postatakarékpénztári befizetési csekklapok csak kerek ezer pengőre állíthatók ki. Hivatalvezető.

Evangélikus istentisztelet. A március 15-i nemzeti ünnepen az evangélikus templomban reggel 8 órakor istentiszteletet tart Virányi Lajos evang. lelkész.

Vadásztársaságok alapszabályai. Kormányrendelet jelent meg, amely szerint vadásztársaság csak a földművelésügyi miniszternek a belügyminiszterrel egyetértve láttaozott egyesületi alapszabály alapján működhetnek. Ez a rendelkezés azokra a vadásztársaságokra is kiterjed, amelyeknek alapszabályát a kormányhatalóság már előbb láttaozta.

Mikor teszik le a tisztviselők az esküt a köztársaságra

Pár héttel ezelőtt jelent meg a „Magyar Közlöny”-ben a kormány rendelete arról, hogy a köztisztviselők és egyéb közalkalmazottak kötelesek esküt tenni a köztársasági alkotmányra. Értesülésünk szerint Szentesen még a közalkalmazottak egyik csoportja sem tette le a hivatali esküt. A polgármesternek és az alispánnak a főispán kezébe kellene letenni az esküt, miután letették az esküt azután vehetik ki az esküt a többi alájukrendelt hivatalnokoktól és alkalmazottaktól. A mostani körülmények között, feltétlenül szükségesnek látjuk, hogy az eskütétel mihamarabb megtörténjen, mert tényleg lehetetlen állapot az, hogy a magyar

köztársaság állami és önkormányzati tisztviselői és alkalmazottai még hat héttel a köztársaság államforma kiáltása és a köztársasági elnök megválasztása után se tegyenek esküt a köztársasági alkotmányra. Felszólalásunkkal nem akarunk vádolni senkit, csak emlékeztetőül figyelmeztetjük az illetékes hivatalfőnököket és rámutatunk arra, hogy amikor Szálasiék magukhoz ragadták az 1944. október 15-én a hatalmat háromszor 24 órán belül mindenkinek le kellett tenni az esküt, mert aki az esküt le nem tette a legszigorúbban vonták felelősségre és dobták ki hivatalokból, sőt nem egyet halálra is üldöztek.

Az örlemények fogyasztói ára

A közellátásügyi miniszter újból megállapította az örlemények legmagasabb eladási árát. A kiskereskedői árak a következők: buzadara 33.000 P, finomliszt 33.000 P, kukoricadara 33.000 P, egységes buzakenyér 24.000 P, árpaliszt 24.000 P, kukoricaliszt 24.000 P kilógrammonként. A melléktermékek ára korpa akár

buza, rozs, árpa, vagy kukorica korpa 400.000 P. Malombükköny, konkoly és ocu szemes állapotban 350.000 P, ugyanez megdarálva 400.000 P, tisztítási hulladék 200.000 P mázánként. Az öröltetők által az ellátatlanok részére beszolgáltatandó gabonamennyiség nem változott.

Megszűnik négy minisztérium

Az államháztartás rendezéséhez tartozik az a hír, hogy négy minisztériumot megszüntetnek, illetve más minisztériumba beolvasztanak. Mint-hogy a miniszteri tárcáknak pártok közötti megosztási arányán változtatni nem akarnak, két kiszagdapárti, egy-egy szociáldemokrata és kommunista tárca szűnnek meg. Bizo-

nyosra vehető, hogy az ujjáépítési és a tájékoztatásügyi minisztérium megszünik. A pártok közötti tárcacserékre is sor kerülhet. A demokrácia a köztisztviselői létszámapasztást tehát nem Bethlen módszere szerint a díjokokrál, hanem a minisztereknél kezdi el.

Népművelési híradó

A népművelési Hivatal indítja útnak ezt a rovatot a Lap jóvoltából. Sok helyünk nincs, de tömören mégis hírt fogunk adni időnként arról, ami kultúra terén a városban, a megyében és az országban történik.

Kulturális ügyekben tájékoztatást, felvilágosítást és tanácsot a Népművelési hivatal mindenkor szívesen ad.

Az új rendszerű népművelést sürgeti a debreceni Tiszántúli Népszava és cikkében több olyan kérdést vet fel, amelyekkel a szabadnevelés munkásainak foglalkozniok kell. „Sürgősen össze kellene állítani egy kalauzt a magyar irodalom és a külföldi irodalom legértékesebb műveiből a fejlődni, a művelődni akaró munkás- és parasztfjak számára. Vigyázni kell azonban nagyon a sorrendre is, a könnyebben emészthető, kezdetnél minél kevesebb nehézséget rejtő munkát helyezni előtérbe és későbbre azokat, amelyek már bizonyos olvasottságot kívánnak”. Majd olvasó és magyarzó délutánokat kíván, amelyekben a helyes olvasás titkába vezetnek be a kezdő olvasót. Későbbi célul a kulturális magyarnyelvű sorozatának megvalósítását sürgeti és a *műkedvelőszinpadoknak a férjművektől való megtisztítását, hogy ezen keresztül kulturigényű, tisztult ízlésű publikumot lehessen nevelni a színházak számára.*

A Szociáldemokrata Párt munkásfőiskolája Budapesten. A párt munkásfőiskolán nyújt egyetemi fokú szociális oktatást párttagjai részére.

Iskolai előképzettség nem szükséges, az Országos Oktatási Bizottság előtt tesznek a jelentkezők érettséginek megfelelő felvételi vizsgát. A főiskola hat féléves. Az első szemeszter közös, a második után három fakultás alakul: újságírók, pedagógusok és teoretikusok részére.

Elhalasztják a béketárgyalást

Párisból érkező híradás szerint arról van szó, hogy a béketárgyalásokat, amelyeket májusra terveztek elhalasztják és csak júniusban kerül sor a békék megkötésére.

Legújabb híradás szerint, a biztonszági tanács ülését négy napra elnapolták.

Megkerült a csongrádi szurkáló gyilkos

Megirtuk annak idején, hogy Bakos József csongrádi lakos az egyik kocsmában agyonszurkálta Encsev István csongrádi bulgárkertész. Bakos tettének elkövetése után megszökött Csongrádról. Meg sem állt Dunántúli, azonban pár napi tartózkodás után visszatért Csongrádra. Csongrádi rendőrség lakásán tartóztatta le a gyilkost, akit kihallgatása után átadták az ügyészségnek.

Királdi szén megérkezett, további eladás lehetséges. Földműves Szövetkezet Apponyi-tér 14. 118

Ország - Világ

A bolgár külügyminiszter Moszkvába utazott, ahol a bolgár-szovjet kereskedelmi szerződés megkötéséről tárgyalt. A kereskedelmi szerződés megkötése után, hír szerint Varsóba is elmegy, hogy előkészítse a bolgár-lengyel kereskedelmi megegyezést.

Svéd kikötőmunkások Stockholmi jelentés szerint, megtagadták a Spanyolországba induló, vagy onnan érkező hajók be és kirakodás munkáit.

A francia kormány jegyzéket nyújtott át Londonban, amelyben arra kéri az egyesült hatalmakat, hogy Spanyolország ügyét vigyék a biztonszági tanács elé.

Spanyolországból eredő híradások szerint a lakosság kenyérellátását nem tudják biztosítani.

Rajness Ferencet, a Szálasi-kormány volt kultuszminiszterét hétfőn reggel golyó által kivégezték. Budinszky Lászlón kedden hajtották végre a halálos ítéletet. Szálasi volt igazságügyminiszterét felakasztották.

A főváros még szerdán sem tudta kifizetni alkalmazottainak március havi járandóságát. A közigazgatási bizottság gyűlésén a polgármester felpanaszolta, hogy a város vezető-tisztviselői rongyos és lyukas talpu cipőben járnak, mert fizetésükből képtelenek megjavíttatni cipőjüket.

Egyik fővárosi lap jelentése szerint a Gazdasági Főtanács a közalkalmazottak fizetését március 1-ig visszamenőleg 50 százalékkal fel-emelte. Ez a fizetésemelés körülbelül azt jelenti, hogy egy nyolcadik fizetési osztályú tisztviselő akkora fizetést kap egy hónapra, amennyi napszámért és kalória járandóságot kap egy hétre egy földmunkás.

Mac Clark amerikai tábornok, az ausztriai megszálló csapatok parancsnoka engedélyt adott három amerikai katonának, hogy osztrák nővel kössenek házasságot. Ez volt az első ilyen engedély, aminek az lett a következménye, hogy másnap 47 amerikai katona kért hasonló engedélyt.

A görög miniszterelnök kijelentette, hogy nem halasztják el a görög választásokat.

A nagykanizsai népbírószék Fider György nyilas számonkérőt fizet-háromrendbeli gyilkosság miatt költél általi halálra ítélte.

A washingtoni politikai megfigyelők szerint a világpolitikai megfontolások most már biztosítják, hogy Nagybrittania kölcsönt kapjon Amerikától.

Politikai érdekesség, hogy a Független Kisgazda Párt több tagja összeférhetlenségi bejelentést tett Filler László nemzetgyűlési képviselő ellen, aki a Független Kisgazda Párt tagja.

A miskolci politikai rendőrség elfogta dr. Hermann Imrét a borsod-megyei „számonkérő szék” egyik tagját Hermann női ruhába öltözve bujkált.

Eltemették

Lakos Józsefet

A vármegyei kórházban orvul legyilkolt Lakos József, volt rendőrkapitány kedden délután helyezték örök nyugalomra a Szedes-temetőben. A tragikus sorsú volt kapitány temetésén nagyszámú közönség gyűlt össze, hogy kifejezze részvétét.

A borzalmas gyilkosság ügyében a vizsgálat a legnagyobb eréllyel folyik tovább. Valószínűnek látszik, hogy rövid időn belül az erélyes nyomozásnak meg lesz az eredménye és a vizsgálat fényt fog deríteni a borzalmas gyilkosság előzményeire és leleplezi a gyilkosokat.

— **Az arcképes igazolványok érvényesítése.** A közszolgálati alkalmazottak vasúti félárúgy váltására jogosító igazolványainak ez évre való érvényesítése március elejével kezdődött és április 30-ig tart. A közalkalmazottak április 30-ig használhatják a múlt évi érvényesítéssel ellátott igazolványokat.

— **Traktorközlekedésbiztosítás.** A Gazdasági Főtanács a mezőgazdasági üzemanyagot biztosítani fogja. A gazdák az üzemanyagot hitelbe fogják kapni és az árat aratás után természetben lesznek kötelesek megtéríteni.

— **Felhívás!** Ácsok és kubikosok Tokajba kollektív bérek, lakás, élelem mellett jelentkezhetnek a szak-szervezeti titkárságon. Titkárság. (115)

Párthírek

— **A Szociáldemokrata Párt** női csoportja folyó hó 13-án szerdán d. u. 5 órakor a párt helyiségben (Petőfi u. 14.) gyűlést tart. Tagok megjelenése kötelező. Vendégeket szívesen látunk. Elnökség.

— **Március 15-én** valamennyi tagunk a párt székháznál gyülekezzék. A Rendező Gárda megjelenése kötelező.

— **A Szociáldemokrata Párt** Nagyhegyi Párt szervezete felhívja tagjait, hogy március 17-én vasárnap délután 3 órakor érkezőleg tart a nagynomási Piti-csárdában.

— **A Szociáldemokrata Párt** felhívja a Rendező Gárda tagjait, és az újjonnan jelentkezőket is, hogy március 15-én pénteken reggel 8 órára a pártközpontban Petőfi-u. 14. feltétlen jelenjenek meg.

— **A Párt Szövetkezeti Osztálya** április 1-től 14-ig, Budapesten Rákóczi-út 43 alatt, szövetkezeti vezetőképző tanfolyamot tart. Felvilágosítást az illetékes vármegyei titkárságok adnak.

Hirdetmény.

Felhívjuk a t. Nagyközönséget, hogy a Közléti Szövetkezethez a textilárúk (ingek és alsónadrágok) a mai napon megérkeztek, s azok az ellenszolgáltatások ellenében szerda reggeltől átvehetők a Szövetkezet hivatalos helyiségében (Horváth Mihály-u. 1. sz. a.) az ellenszolgáltatandó terményeket a Páva-u. 3 sz. a. raktárunkban vesszük át.

Közöljük még azt, hogy ellenszolgáltatás képpen elfogadjunk lekvárt és vaját is éspedig páronként 4.40 kg. lekvárt és 35 dkg. zsir, vagy 40 dkg. szalonna; vagy 2.80 kg. vaj és 35 dkg. zsir vagy 40 dkg. szalonna. 117

Hirdessen lapunkban!

SzIM hírek

Március 15-e méltó megünneplése minden becsületes magyarnak kívánása. A Szociáldemokrata Ifjúsági Mozgalom tagjainak is feltett szándéka, hogy mintegy az 1848-as március 15-ének folytatásaként, ezt a nemzeti ünnepet méltó keretek közé foglalja. A márciusi ifjúság 15-én este a Tóth J. színházteremben névös ünnepi műsort ad, ennek a napnak méltó befejezéséért.

A SzIM tagjai kérik Szentes város közönségét, jöjjenek, ünnepeljünk közösen, tegyünk hitet élni akarásunk mellett. Igérjük, nem fogunk csalatkozni. Mindenkit szeretettel vár

Végrehajtó Bizottság.

A márciusi ifjúság folyó hó 15-én este a színházteremben nagyszabású műsoros ünnepélyt rendez. Jegyek előjegyezhetők a SzIM székházában Bocskai-u. 13 sz. Kérjük a közönség pártfogását.

Végrehajtó Bizottság.

S A K K

Rovatvezető: Kőrögyi Pál.

A Sakk-kör 2 elhunyt tagjának és a munkássákközös nevelijének Babovka József emlékeverseny, amely egyben Szentes város bajnoksága is 16 résztvevővel a sakk-kör, Szim és R. K. I. E. rendezésében megkezdődött. A versenyen a következő játékosok vesznek részt.

Fekete, Gallasz I. Bugyi, Szabó, Ugrai, Doszlop, Klein, Szegedi, Jordán, Kőrögyi stb. Sajnálatos egy-néhány jobb játékosunk távollmaradása (Szánta, Vecseri, Rostás), egészségügyi okokból maradtak távol, többen még nem tértek haza. Részvételük nagyban emelte volna a verseny színvonalát. A verseny meglepetése Fekete veresége Szabóval szemben. A versenyen a harmadik forduló után Gallasz és Szegedi vezetnek az előbbi a régi gárdát képviseli, Szegedi fiatalabb, a munkássákközös nevelije. A verseny színvonala az előző évi versenyekkel szemben hanyatlást mutat, ami egyébként országos jelenség. Évek óta nem volt komoly versenylehetőség.

A fővárosban egymást érik a különböző sakkversenyek. A Diachémia sakk-kör egyes mesterversenyén Barcza Gedeon Magyarország tónbszörös bajnoka vezet 6 ponttal. 2-ik dr. Balogh 4 1/2, 3-4. Sebestyén Béla és Szentkirályi Tóth Vincze sakkmeztérek régi jó ismerőseink. 3 1/2 ponttal.

A város bajnokság 6. fordulóját a (Szim—Barátság) helyiségében Petőfi utca 14 sz. alatt játszik le vasárnap délután 1/2 4 órai kezdettel.

Az Alföldi Paraszt-szövetkezethez

Tűzifa megérkezett

Utálványok átvehetők továbbbi előjegyzéseket elfogad a központi iroda. József Attila (Sarkadi Negy Arta) utca 23 szám.

Hirdetmény

Közölném, hogy Csongrád-vármegye Gazdasági Munkabizottság-állapító Bizottságának határozata alapján a felesbértek, harmadosok és tanácsok bérfizetésére megállapított feltételek a Szakszervezeti Székház Munkaközvetítő Hivatalában tudhatóak meg. Polgármester.

Felhívás

A magyar nép legendás szabadságharcának az 1848. március 15-i forradalomnak emlékét fogja ünnepelni 1846. évi március hó 15-én. A magyar demokrácia második évében különösen nagy jelentőségű történelmünkben ez a dátum. A magyar nép ma is szabadságharcot folytat azért, hogy a jövőt boldoggá és széppé tehesse.

A március 15-i ünnepély műsora:

1. Zenés ébresztő reggel 6 órakor.
2. Összes pártok zenés felvonulása reggel 1/2 9 órakor a Kossuth szoborhoz.
3. Zenekari nyitány, előadja Szentes város zenekara
4. Himnusz, játssa a városi zenekar.
5. Nemzeti dal, szavalja Oláh Sándor.
6. Ünnepi megnyitó: Vajda Imre polgármester.
7. Ünnepi beszéd: Dr. Solti László h. polgármester.
8. Szózat, szavalja Dr. Katona Kandás Ferenc.
9. Pártok szónokai.
10. Kórus: vezényel Briher István.
11. Szavaltat: előadja Sfina László pénzügyi tanácsnok.
12. Zeneszámok: Kossuth Lajos azt üzenté... Rákóczi induló.
13. Himnusz.

Szentes város egész lakosságát, a Nemzeti Függetlenségi Frontba tömörült politikai pártokat és a szakszervezeteket, hivatalokat, iskolákat, egyesületeket testületileg való megjelenés útján ezúton hívom meg az ünnepségre.

Felhívom a háztulajdonosokat, hogy nemzeti ünnepünk jelentőségének kiemelésére házaikat nemzeti színű zászlókkal díszítsék fel.

Szentes, 1946. március 9-én.

Vajda Imre s. k.

109

polgármester.

S P O R T

Kecskeméti MÁV—Szentesi MADISZ 4:1

A fenti eredmény a bajnoki táblázat alapján meglepőnek látszik, azonban az elmúlt vasárnapi gyenge játék után a sakkörök nem a legnagyobb bizalommal engedték útjára az erősen meggyengült MADISZ csapatát kecskeméti mérkőzésére. A csapat mélyen formája alatt játszott és ha nem erősítettek, úgy a bajnoki remények bevaltalanok maradnak.

Szentesi MÁV Barátság SE—Csongrádi Tisza 2:1

A MÁV Barátság: Kovács, — Váradi, Koós, — Géczy, Busai, Buzi, — Tekulics, Szabó, Fazekas, Szalay, Hankiss csapata a Csongrádi Tisza csapatát Csongrádon 2:1 arányban győzte le. A könnyű ellenfél ellen a vasutas csapat nem erőltette a játékot, inkább mozgás volt a cél. A revans mérkőzés pénteken lesz Szentesen.

Folyó hó 15-én d. u. 3 órakor a bentli sportpályán Szentesi MÁV Barátság—Csongrádi Tisza barátságos mérkőzés.

Kifutófiút

vagy leányt felvesz lapunk kiadóhivatala.

Ifjúságunk

Pártunk 70 éves áldásos és nemes munkájára ha vissza tekintünk és bírálni próbáljuk a végzett munka fontosságát hazánkkal és a munkasággal szemben, akkor igazán büszké öröm tölt el bennünket, szociáldemokratákat. A sok szenvedés 25 éves korszaka lezárult. Megszületett a német imperialista nyomás alól való felszabadulásunk. Megszületett a független Magyarország, hol szabadon élhetünk és a demokrácia felvilágosító munkáját szabadon végezhetjük. Az elmúlt év országépítő munkájában mi szociáldemokraták is kivettük részünket és ugyanígy dolgozott verítékező homlokokkal a Szociáldemokrata Ifjú is ebben a munkában.

Szocialista Ifjúságunk legfontosabb feladata a munka. A lerombolt és kizsákmányolt haza újjáépítésében és gazdasági helyzetének jobb és korunknak megfelelő megéltési lehetőségének biztosítása.

A jövőbe veletlenséggel és akarattal kell járnunk a még sok nehézségekkel teli úton. Most még egy boldogabb élet bezárt kapuja előtt állunk, melyet erőnk és hitünk erőssége még megdöntenem nem tud, de dolgozunk és munkánk eredményeként, ha kitárjuk, büszkén mondhatjuk, hogy a magyar ifjúság mert cselekedni. Bizunk és cselekedtünkkel vesszük gátat az ellenünk földalatt készülő örvétámadásnak, mely munkánk gyümölcsét letépni, földre tiporni becsületlenül kész. Összetefogásunkkal, egységünkkel, egymás iránt tanúsított szeretetünkkel, akarattal dolgozunk tovább, hogy hazánk, Magyarország, a szocialista Magyarország minél nagyobb és boldogabb legyen.

Mi szocialista ifjak példaadóan mutassunk utat az eltévedteknek, világoztassuk fel a félrevezetetteket és dolgozzunk a magyar ifjúság igaz jövőjéért.

ifj. Vass Imre

Eszperantó

nyelvtanfolyamokat Szentesre és Csongrád vármegyébe

Az eszperantó nyelv nemzetközi hasznát, felbecsülhetetlen értékét magyar szempontból nem ismételjük el újra: a hetek alatt megtanulható legkönnyebb világnyelvről ma már mindenki tudja, hogy belépője a nagy demokratikus világközösségbe.

Rendezzünk eszperantó nyelvtanfolyamokat Szentesre és a megye más helyein! Hadd terjedjen a világnyelv, hadd nyíljen meg népünk előtt a világ kapuja.

Csongrád vármegye Népművelési Hivatala szívesen részvesz a szervezésben, vagy hajlandó a nyelvtanfolyamok teljes megrendezését magára vállalni, ha a Nemzeti Függetlenségi Frontba tömörült pártok, vagy a társadalmi szervek valamelyike magára nem vállalja a szervezés munkáját.

A Nemzeti Függetlenségi Frontba tömörült pártokat és a társadalom más tömörüléseit pedig ezúton kérem fel, hogy támogassák mind a gondolatot, mind a szervezést.

Harza László

Csongrád vm. népművelési vezetője.

Ütletetnivaló nék. vörösszilva és orgonák kaphatók Minerva virágcsomók. 122 4 hónapos malacok terményért elcsérelendők. Értekezni kórház kapusnál.

Felélőskindó: Nagy Mihály.

Nyomta a „Barátság” nyomda kft.

Felélőskindó: Csernus L. Imre.